Monteverdi's Mariavespers

InAlto

Programma

Do 01.10

20:00

Concertzaal

Claudio Merulo

Toccata avanti il Vespro [5']

Claudio Monteverdi

Vespro della Beata Vergine, "composti sopra canti fermi", SV206 [100']

I. Versiculum et Responsorium: Deus, in Adiutorium
II. Antifona: Assumpta est Maria in Coelum
III. Psalmus I: Dixit Dominus
IV. Concerto: Nigra sum
V. Antifona: Maria Virgo
VI. Psalmus II: Laudate Pueri
VII. Concerto: Pulchra es
VIII. Antifona: Exaltata est
IX. Psalmus III: Laetatus sum
X. Concerto: Duo Seraphim
XI. Antifona : Post partum
XII. Psalmus IV: Nisi Dominus
XIII. Concerto: Audi coelum
XIV. Antifona: Paradisi portae
XV. Psalmus V: Lauda Ierusalem
XVI. Sonata sopra Sancta Maria
XVII. Capitulum: In omnibus requiem quaesivi
XVIII. Hymnus: Ave Maris Stella
XIX. Antifona al Magnificat: Hodie Maria Virgo
XX. Magnificat
  a. Magnificat
  b. Et exultavit spiritus meus
  c. Quia respexit humilitatem
  d. Quia fecit mihi magna
  e. Et misericordia eius
  f. Fecit potentiam in brachio suo
  g. Deposuit potentes de sede
  h. Esurientes implevit bonis
  i. Suscepit Israel puerum suum
  j. Sicut locutus est
  k. Gloria Patri
  l. Sicut erat in principio
XXI. Oratio: Famulorum tuorum

Giovanni Gabrieli

Canzon Settima [3']

Giovanni Pierluigi da Palestrina

Salve Regina à 5 [5']

UITVOERDERS

inAlto

Alice Foccroulle, Maïlys de Villoutreys & Ann Kathryn Olsen
sopraan

Andrea Gavagnin & Marine Fribourg
alt

Luca Cervoni, Riccardo Pisani & Andres Montilla
tenor

Martin Schicketanz & Jimmy Holliday
bas

Marie Rouquié & Gabriel Grosbard
viool

Esther Van der Eijk & Charlotte Gerbitz
altviool

Ronan Kernoa
contrabas

Clemence Schiltz
viola da gamba

Lambert Colson & Friederike Otto
cornet

Guy Hanssen, Susanna Defendi & Bart Vroomen
trombone

Christoph Sommer & Jonas Nordberg
theorbe

Marc Meisel
Monteverdi-orgel

Lambert Colson
muzikale leiding

–

met de steun van de Fédération Wallonie-Bruxelles

Scan met je smartphone voor bio's en achtergrondinfo

Monteverdi's moderniteit

Een bijdrage van Lambert Colson

Claudio Monteverdi's 'Mariavespers' wekken al vele jaren buitengewone belangstelling bij zowel uitvoerende musici als musicologen. De opdracht aan paus Paulus V, de monumentale omvang van het werk, de buitengewone vocale en instrumentale virtuositeit en de verbazingwekkende verscheidenheid van de veertien composities die in de uitgave uit 1610 zijn gebundeld, maken het tot een van de onbetwiste monumenten van de muziekgeschiedenis. Toch is deze schijnbare vertrouwdheid bedrieglijk. De 'Vespers' behoren tot de meest uitgevoerde en opgenomen werken uit de vroege barok, maar paradoxaal genoeg blijven ze een van de meest ongrijpbare. Achter de schijnbare zekerheid van een meesterwerk schuilt een werk waarvan de huidige vorm wellicht evenzeer het product is van vier eeuwen uitvoeringsgeschiedenis als van Monteverdi's eigen oorspronkelijke bedoelingen.

In de afgelopen decennia heeft elke generatie uitvoerders getracht het werk samenhangender, spectaculairder of beter afgestemd op haar opvatting van de historische uitvoeringspraktijk te maken. Al deze transformaties werden ingegeven door een oprecht verlangen naar getrouwheid. Toch hebben ze samen geleidelijk een echte interpretatieve traditie voortgebracht, een traditie die soms een filter kan vormen dat tussen ons en het werk zelf staat.

De uitdaging die de 'Mariavespers' ons stellen lijkt ons daarom niet te liggen in het produceren van weer een nieuwe versie, maar veeleer in het terugbrengen van bepaalde vragen naar hun oorsprong. Wat voeren we precies uit als we vandaag de dag Monteverdi uitvoeren? Welke elementen behoren tot het werk zelf, en welke tot de geschiedenis van de interpretaties ervan? Onze benadering is daarom geleidelijk afgestapt van het idee van het "herstellen" van een canonieel meesterwerk en meer in de richting gegaan van een proces van reconstructie. Het doel is niet om een hypothetisch ideaal of een definitieve versie van de 'Mariavespers' te herstellen, maar veeleer om de omstandigheden te herscheppen waaronder deze muziek betekenis kon genereren.

Een van de meest fascinerende aspecten van dit project betreft de centrale rol van het orgel. Monteverdi behoorde tot de eerste componisten die zulke gedetailleerde aanwijzingen gaven met betrekking tot instrumentatie, versiering en zelfs orgelregistratie. InAlto treedt op met een kopie van het orgel dat in 1578 door Paolo Cipri werd gebouwd, een instrument uit de tijd van Monteverdi waarvan de klankesthetiek onze perceptie van het evenwicht binnen het ensemble ingrijpend verandert. Het orgel ondersteunt zowel de stemmen als de instrumenten met opmerkelijke helderheid, terwijl het opvallend transparant blijft. Zijn aanwezigheid in het centrum van het muzikale weefsel nodigt ons uit om een aantal vragen over evenwicht te heroverwegen, vragen die al lang aanleiding geven tot discussies rond het werk.

Als we vandaag de dag een werk benaderen dat zo iconisch is als de 'Mariavespers', mag dat er niet toe leiden dat we een reeks conventies als vanzelfsprekend accepteren die in feite ver verwijderd kunnen zijn van de context waaruit ze zijn voortgekomen. Het is niet onze ambitie om koste wat kost origineel te zijn, noch om aanspraak te maken op enige definitieve waarheid. We streven er eenvoudigweg naar om, in het licht van de huidige kennis, enkele lagen van interpretatieve afzettingen opzij te schuiven om zo een werk te herontdekken dat ons nog steeds kan verrassen. Want de moderniteit van Monteverdi ligt wellicht niet in het beeld dat we van hem hebben geërfd, maar in de blijvende kracht van zijn muziek om de manier waarop we luisteren zelf uit te dagen.

Een uitgebreide versie van deze tekst lees je op www.debijloke.be/verhalen